

Toimivallan siirtäminen viranhaltijoille ympäristöterveydenhuollon lakisääteisissä viranomaistehtävissä

Kuntien yhteinen ympäristöterveyslautakunta 16.06.2025 § 28
1001/00.01.01.02/2025

Valmistelija

ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen

Ympäristöterveydenhuollon valvonnan keskeisiä lakeja ovat terveydensuojelulaki (763/1994), elintarvikelaki (297/2021) ja tupakkalaki (548/2016). Kunta vastaa myös lääkelain (395/1987) mukaisen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntämisestä sekä myynnin valvonnasta. Ylivieskan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella edellä mainittujen lakien mukaisena ympäristöterveydenhuollon viranomaisena toimii jäsenkuntien yhteinen ympäristöterveyslautakunta. Ylivieskan kaupungin hallintosäännön 44 §:n mukaan hallintosäännössä toimielimelle tai viranhaltijalle siirrettyä toimivaltaa voidaan siirtää edelleen alemmalle toimielimelle tai viranhaltijalle ellei laista muuta johdu.

Toimivallan siirtäminen on perusteltua valvontatoimenpiteiden joustavan ja tarkoituksenmukaisen suorittamisen mahdollistamiseksi, ja jotta valvontatoimet on mahdollista suorittaa tarvittaessa viipymättä. Ylivieskan kaupunginhallitus on siirtänyt viranomaisen toimivaltaa valvontaa suorittaville viranhaltijoille päätöksellään 19.12.2022, § 11.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä on edellisen delegointipäätöksen jälkeen tapahtunut muutoksia. Lakimuutokset koskevat terveydensuojelulakia, tupakkalakia ja vaaratiedotteesta annettua lakia. Lisäksi delegointien päivitystarve johtuu tarpeesta täsmentää toimivallan siirtämistä viranhaltijoille.

Terveydensuojelulain muutos koskee talousvettä toimittavien laitosten riskienhallintasuunnitelmien laatimista. Muutos on tullut voimaan 12.1.2023, ja siinä on siirtymäaikaa siihen saakka, kunnes kunnan terveydensuojeluviranomainen tarkistaa talousveden säännöllistä valvontaa koskevat valvontatutkimusohjelmansa. Valvontatutkimusohjelmien päivityksen on tarkoitus käynnistyä syksyllä 2025. Delegointipäätöksellä mahdollistetaan terveydensuojelulain 19 a §:n mukaisten riskienhallintasuunnitelmien laatiminen yhteistyössä talousvettä toimittavien laitosten kanssa.

Tupakkalakia on muutettu muutoslailla 251/2025 siten, että savuttomat nikotiinituotteet on otettu tupakkalain piiriin. Tupakkalain muutokset, jotka koskevat tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden myynnin luvan- ja ilmoituksenvaraisuutta, astuvat voimaan 1.8.2025. Delegointipäätöksellä mahdollistetaan savuttomia nikotiinituotteita koskevien lupien myöntäminen ja ilmoitusten käsittely.

Vaaratiedotteesta ja sen antamiseen toimivaltaisista viranomaisista säädetään vaaratiedotteesta annetussa laissa (466/2012). Kunnan terveydensuojeluviranomainen on lisätty toimivaltaisten viranomaisten joukkoon muutoslailla (198/2025), joka on tullut voimaan 2.5.2025.

Sisäministeriön vuonna 2013 julkaiseman vaaratiedoteoppaan mukaan vaaratiedote voidaan antaa, kun kyseessä on välitön terveysvaara, esimerkiksi saastunut talousvesi tai vaarallinen elintarvike. Edellä mainituissa tapauksissa tieto vaarasta sekä toimintaohjeet, kuten veden tai elintarvikkeen käyttökielto tulee saattaa nopeasti altistuvan väestön

tietoon. Johto- ja tiedottamisvastuu talousvesi- ja elintarvikevälikkeissä epidemiatilanteissa sekä sellaista epäiltäessä on kunnan terveydensuojelu- ja elintarvikeviranomaisella.

Jotta väestön terveyden suojaamiseksi välttämättömät ja kiireelliset varoitukset ja toimintaohjeet voidaan antaa mahdollisimman nopeasti, on oikeus vaaratiedotteen antamisesta tarpeen siirtää ympäristöterveydenhuollon johtavalle viranhaltijalle ja hänen sijaiselleen.

Muutokset on merkitty liitteeseen punaisella.

Esittelijä	ympäristöterveydenhuollon johtaja Päivi Pyykönen
Päätösehdotus	Ympäristöterveyslautakunta 1. päättää siirtää toimivaltaansa ympäristöterveydenhuollon lakisääteisissä tehtävissä alaisilleen viranhaltijoille esittelytekstissä ja liitteessä todetulla tavalla 14.7.2025 alkaen. 2. kumoaa samalla Ylivieskan kaupunginhallituksen aiemman delegointipäätöksen 19.12.2022 § 11.
Päätös	Hyväksyttiin.